

Գ Ա Ր Ե Գ Ի Ն

**ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱՍՄԱՆԵԼԻ ԿԱՄՈՔՆ
ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱԶԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ
ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՀԱՅՈՑ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ**

ՇՆՈՐՀՔ, ՍԷՐ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ Ի ՏԵՍՈՆԷ ԵՒ ՈՂՋՈՅՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ
Ի ՄԷՆՋ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՅԱԶՈՅ ՍՐԲՈՅ ՀՕՐՆ ՄԵՐՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱԽՈՐԶԻՆ

ԹԵՄԱԿԱԼ ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՅ, ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՅ ԵՒ Ե.
ՊԵՍԿՈՊՈՍԱՅ, ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՅ ԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅԻՅ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ԺՈՂՈՎՈՅ ԵՒ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ, ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ, ՊԱՏ-
ԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ, ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԵՒ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ, ԹԱՂԱԿԱ-
ՆՈՒԹԵԱՆՅ ԵՒ ՀՈԳԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՅ, ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՅ ԵՒ
ԾԱՌԱՅԻՅ ՀԱՅ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ, ԴԱՍՏԻԱՐԱԿ ՈՒՍՈՒՑԶԱՅ ԵՒ ՄԱՄԼՈՅ
ՍՊԱՍԱՒՈՐԱՅ ԵՒ ՀԱՄՐԷՆ ՀԱՒԱՏԱՅԵԱԼ ՀԱՐԱԶԱՅԻՅ ՄԵՐՈՅ ՀԱՅ-
ԿԱԶՆԵԱՆ ԱԶԳԻ ՈՐ Ի ՍՓԻՒՌՍ ԱՇԽԱՐՀԻ:

ՔՐԻՍՏՈՍԱՒԱՆԴ ՍԻՐՈՅ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՈՂՋՈՅՆ Ի ՄԷՆՋ ԵՒ
ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՅԱԶՈՅ ՍՐԲՈՅ ՀՕՐՆ ՄԵՐՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱԽՈՐԶԻՆ:

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՅ, ՍԷՐ ՈՐԴԻՈՅՆ ՄԻԱԾՆԻ ԵՒ
ՇՆՈՐՀՔ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԵՂԻՅԻՆ ԸՆԴ ԶԵՋ ԸՆԴ ԱՄԵՆԵՍԵԱՆԴ. ԱՄԷՆ:

Յառաջիկայ տարին, 1988թ., պիտի ըլլայ Քառանիցամեակը Մեր եր-
ջանկայիւսակ նախորդներէն՝ ԶԱՐԵՀ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ վաղածամ վախ-
ճանման: Ահա քառանից տարիներ սանեցան այն յարաբախս քուականէն
ասդին (18 Փետրուար 1963), երբ սրի կաքուածի հետեւանով եւ յանկար-
ծական մահով 48ամեայ հասակին, կնիւեցաւ դեռ այնքան առոյգ եւ կայ-
տառ կեանքը մեր ամենասիրելի Վեհափառ Հայրապետին:

Իր սրբահոգի անձին առիննող գրաչութիւնը, իր բարութեամբ օժտու
ել անխաչարութեամբ զեղուն հոգիին ճանաչումը, իր հանդարտախոն եւ
լայնամիտ կեցումովն ազդեցութիւնը, իր նուիրումի անպարագելի մղումը
եւ դեռ այնքան այլ առաքինութիւններ եւ արժանիքներ ազամանդեայ հա-
րսութիւն մը եղան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հոգեւորակա-
նութեան եւ աշխարհական ժողովուրդի բազմութեան համար: Քիչ մարդերու
վրայ կարելի է կեանքով նմարտում տեսնել մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի
ոսկեղէն պատկերանը՝ «Սիրեցէք զթշնամիս ձեր, օրհնեցէք զանիծիչս ձեր,
բարի արարէք ատելեաց ձերոց, և աղօթս արարէք ի վերայ այնոցիկ որ լիկենն
զձեզ և հալածեն» (Մատթ. Ե. 44):

Կաթողիկոսական իր գահակալութեան եօթը տարիները՝ վերակենսաւորումի, վերածաղկումի եւ նառագայրումի նոր երջան մը բացին Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան դարաւոր պատմութեան մէջ: Դպրեվանքի զարգացման, Միաբանական ուխտի զօրացման, ազգային - եկեղեցական կեանքի կազմակերպումի, հոգեւոր ծառայութեանց ընդարձակումի, մշակութային գործունէութեան մղումի, միջ-եկեղեցական յարաբերութեանց ծաւալումի, պետական յարաբերութեանց սերտացումի եւ այլ մարզերու մէջ այնքան նշանակալից եւ երբեմն անկիւնադարձային նուաճումներ իրագործուեցան, առանց որոնց իր գահակալութեան հետեւող աւելի քան երկու տասնամեակները պիտի չըլլային այնպէս պայծառ ու բեղմնալից ինչպէս եղան, ի վայելումն եւ ի բարգաւաճումն հայ ժողովրդեան:

Քաջասեղեակ է՛ բոլորդ այն դառն իրողութեան, որ իր ընտրութեան օրերուն եւ ընտրութենէն (20 Փետրուար 1956) ետք, լրիւ եօթը տարիներ, ամենածանր տեսակի եւ աստիճանի խռովայոյզ եւ տագնապալից ապրումներու եւ դէպքերու շղթայ մը եղան իր Կաթողիկոսական գահ բարձրացումը եւ գահակալութեան այնքան կարճատեւ երջանը: Բոլորիս գիտակցութեան մէջ՝ ան զոհ գնաց աննկարագրելի հոգեկան այն տառապանքին եւ անձնամաշ անդոհանքին, որ պատճառուեցան իրեն իր Կաթողիկոսութեան առիթով ստեղծուած ընդդիմադրական, մերժողական շարժումներու կողմէ: Քաջարի եւ հաւատարիմ իր կեցումով՝ ան իր անձը վերածեց ամբարկու սինի՝ Կիլիկեան Ս. Աթոռի պահպանման համար, այնպիսի նակատագրական օրերու մէջ, երբ խնդրոյ առարկայ կը դարձուէր Կիլիկեան Կաթողիկոսական Աթոռի դարաւոր եւ անսակարկելի անկախութիւնը: Օրհասական այդ օրերուն, իր կողմէ կամաւոր եւ ինքնանուէր յանձնառումը Կաթողիկոսական բարձրագոյն պատասխանատւութեան՝ արդիւնքն էր իր անչափելի սիրոյն եւ խորագոյն հասկացողութեան Հայց. եկեղեցւոյ եւ Հայ Ազգի գերագոյն շահերուն եւ Կիլիկեան Ս. Աթոռի հոգեւոր, ազգային, եկեղեցական, կրթական, մշակութային, ընկերային եւ յարաբերական առաքելութեան: Եօթը տարիներու ընթացքին, անեւոր դիրքով ան մնաց եւ տոկաց Կիլիկեան Կաթողիկոսական Դահլիճ վրայ անձնամոռաց զոհողութեան գերագոյն աստիճանի գիտակցութեամբ: Ի՞նչ հրակէզ սիրով իր անձը մատաղ ըրաւ այս սուրբ Աթոռին եւ Հայց. եկեղեցւոյ առաքելութեան առողջ ըմբռնումին: Եօթը տարիներ շարունակ Անթիլիասի մէջ մնալով եւ գերմարդկային քլլալու աստիճան տոկալով, իր անձը վերածեց վաճանքի ընդդէմ բազում կողմերէ եւ բազում ձեռքով հասնող հարուածներուն: Ի վերջոյ, եօթը տարի ետք, իր սիրտը պայթեցաւ, բայց Աթոռը մնաց անսասան, նոր ծաղկումի մը զարուն բերելով, որպէս իր անձին գերագոյն վկայութիւնը Հայց. եկեղեցւոյ եւ Հայ Ազգի կեանքի անդատանքին մէջ:

Յետ խորհրդակցութեան Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան զոյգ ժողովներուն հետ, իր վախճանման Քաանիինգամեակը գեղեցկագոյն առիթ նկատեցինք մեր երախտի արդարագոյն եւ գերագոյն տուրք մատուցելու իր մեծապայծառ յիշատակին, եւ մեր ժողովուրդի կեանքին մէջ վերածարձելու

իր անձին փարոսասիպ լոյսը որպէս հոգեւոր եւ ազգային վերանորոգումի եւ զօրացման աղբիւր:

Ուսի, այսու Հայրապետական Կոնդակաւ, կը հրահանգենք մեր բոլոր քեմերու Առաջնորդ Հայրերուն եւ Թեմական Ազգային Իշխանութեանց, որ արժանաւորագոյն ձեռով եւ լայնագոյն տարողութեամբ նշեն իր վախճանման Քսանհինգամեակը՝ յառաջիկայ Փետրուար ամսուան ընթացքին կամ տարւոյն որեւէ մէկ այլ ամսուն, ըստ յարմարութեան իւրաքանչիւր քեմի տեղական պայմաններուն: Կը յանձնարարենք որ մասնաւոր Ս. Պատարագ մատուցուի, հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարուի եւ ոգեկոչական այլ ձեռնարկներ կազմակերպուին պանծացնելու համար անմեռ յիշատակը անմահանուն Հայրապետին, վերակենդանացնելու անոր անձին ու հաւաստին անսուեր արժէքները եւ սեւեռեալ ուժադրութեան, յարգանքի, երախտագիտութեան եւ օրինակելիութեան առարկայ դարձնելու անոր գործունէութեան բազմակողմանի արդիւնները մեր ժողովուրդի կեանքին մէջ:

Երջանկայիշատակ ԶԱՐԵՀ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ իր ողջ կեանքով եղաւ վկան աւետարանական այն նշանաւորութեան, զոր մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս պատգամեց իր առաքելներուն եւ հետեւողներուն ըսելով. «Որ ոչ առնու զխաչ իւր և զայ զկնի իմ՝ չէ ինձ արժանի: Որ զտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա. և որ կորոյս զանձն իւր մասն իմ՝ գտցէ զնա» (Մատթ. Ժ. 38-39): Այսօր, մենք բոլորս կոչուած ենք իր վկայութիւնը վերածելու կեանքի մեր ուղիին, որովհետեւ այդ ուղին իր սկիզբը կ'առնէ Քրիստոսէ, կնքուած է մեր եռամեծ Հայրերու ֆայելով, կ'անցնի Զարեհեան համբով եւ կ'երթայ դէպի պայծառասեռ հորիզոնները մեր ապագային: Թող իր վախճանման Քսանհինգամեակը դառնայ նոր զնացքի ոյժ այդ սրբաւէն եւ հայաւէն ուղիին մէջ:

Ողջ լեռով ի Տէր, զօրացեալ շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն եւ յաւէտ օրհնեալ ի մէնջ. Ամէն:

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.

Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

Տուաւ Կոնդակա ի Կաթողիկոսարանիս

Ի Դուռն Մայր Տանարիս Սրբոյ Դրիգորի Լուսաւորչին

Որ յԱնքիլիաս, Լիբանոն,

ի 26ն Դեկտեմբերի, 1987 թուին Քրիստոսի,

Ի Տօնին Սրբոյն Ստեփանոսի Նախապկային, եւ

Ի թուին Հայոց ՌՆԼԶ

Ընդ համարաւ Վ/ձԺԴ.